

11. ԼՈՂՄԱՆԻՆ ԴՆՐԴՈՒ ՎԱ ԿՅԱՄ

Մին մարթ ա իննմ, մինգյիլ մին կնեգյ: Տահանց խոխա չի իննմ: Վրեր շատ ըստուծ-աստուծ ըն անում, մին տղա յա իննմ: էտ տղան հնլն խոխա վրխտանց շատ խըիլունք ա իննմ, մխըրի էլ ժուլիկ: Աշկը նի ինգյած պենը դնաստին սուվըերում արու: էտ տղան վրեր մխըրի մըծանում ա, խըիլքը կտրում, ըսկըսում ա սուտըստ լըլըգյոթուն անըիլը: Հնրը նան մարը գյնլ-դնմ ըն, թա դուրթըղորթ լալեգյ ա, շատ ա սըրտըրենն ցավում, մտածում ըն, թա հինչ անըեն վրեր խոխան ուրննց մըռնելան ետը խըիղն շմնա, մին փիշակա-պենա սուվըերի, վրեր կարի կլթխը պահե:

Մին օր հնրն ըսկանում ա, վրեր էահինչ քըղաքումը մին շատ քյնհնմ, կլթխն ամմըեն հինչ եկած, ամմըեն հինչ գյնլդող լողմանի կա: Տղըեն յօր ա օնում, վրեր տանն էտ լողմանուն շնգյիբդ տա:

Վրեր քյիննմ ըն տնա կյամ էտ քաղաքը, տղըեն ընչուկավն ա ինգյնմ, վրեր էտ լողմանին իննը հնրնը իննասունիննը շնգյիբդ ա պահալ, վրեշ մինին էլլա նըրնն փիշակը սուվըրցրալ չի, շատ պինըցրալ ա, վրեր եկալ ըն, թա ըշկըրենն մխըրի պեննն, թա խըրգյ-մըեգյ պեն սուվըերեն, կլթընեն կտրալ ա, հանցու ուրնն լողմանոթունը մհնակ ուրնն անում մնա:

Հնարը տղրեն վրեր թողում ա տրեղ, ետ տրեռնում, տղան լողմանուն քշտին ուրան լափ դոնգու տրեղ ա տիննում: Լողմանին մտկումն ասում ա.—էս ա, վրեր կա, համ քառ ա, համ լալեզյ, համ էլ դըմբո, վրեշ մին պեն կարելի չի սուվրերի:

Լողմանուն հըյաթումը մին լնվ բախնա յա իննում: էտ բըխնեն մաշին բիշարբումըս հինշ ջուռա ծաղեզյնե ասընս, իննում ա: Լողմանին էտ ծղղըզյներան ար ճարեր շիննում, ամմընե ցավու դարման անում: էտ տղրեն սնիրթն ասում ա.—էտ ծղղըզյնեն ճիրի, տակըրը քըղհանե, թիմըզցրու, լնվ պահե:

Հինշ վրեր լողմանին ասում ար, էտ տղան լոխ անում ար, համ էլ ուրան դոնգու մնան ար պահում, ամմա դե թաքու: էն ծղղըզյներեն լիրա ամմընե հինշ փորցում ար: վրեր տրեսնամ ար լողմանին մին ծաղկան հինշ ջուռա ճար ա շիննում, ինքյն օրիշ ծղղըզյնե լել ար խառնում, օրիշ ճարեր շիննում, լոխ պոբ անում: վերը, հիշքան ծաղեզյ կար, լողմանին հինշ ճարեր նըհանցա պըղթաստալ ար, մին տրեռնումն էլ էտ տղան լոխ թաքուն սուվրերում ա: Լողմանին վրեշ մին պեն կլնի չի ինզյնում:

Մին տրեռնան ետը լողմանին ասում ա.—Գե, սա ախմախ դատ ա, բրիւրլին կարողը մ տանընմ բալիցաս, ընդընդ էլ ինձ քյնմնզյ կանե, մին ա, վրեշ մին պեն կարելի չի սուվրերի: Խտի յէլ անում ա: Լողմանին հինշ լըրենե, հինշ ցավըր վրեր լնվըցնում ար, տղան թաքուն աշկընե տակավը եշում ար, լոխ սուվրերում: Մին էրկու տարե վրեր ըտընդ կենում ա, տա լողմանուն անա յէլ ա անց կենում, ամմա վրեշ մին պեն նշանց չի տամ:

Մին օր թաքավրերեն տղան շատ ծանդը հիվընդանում ա, պիրում ըն լողմանուն կոշտը: Լողմանին եշում ա, տրեսնում կլխումը վրեռհը կա, պիտի կըլխընե դափաղը լոր օնըն, անպիցա անըն: Լողմանին տրան պարանց ա քցնում նարկոզ տամ, կլխընե դափաղը կտրում տնն օնում, եշում, տրեսնում էտ վրեռհընը ասածը մին կուճուր պեն չի, մին մընծ կաշեճ ա, վրեր շանգյնը քցնալ ա թաքավրերեն տղրեն հուղողեն փիրդին իրեսը, փիրդան պընդ փոնալ, պուք շար կյամ: Լողմանին պինցետը քցնալ ա, էտ կարեճին պինցետավ փոնալ, ծիքյ ա տամ, վրեր հուղողեն փիրդան պուկե: Միքյ ա տամ, ծիքյ, կարում չի, օղում ա թա լիհն փնդողան էլ նհընտը պուք կյամ: էտ վախտը լողմանուն շագյնըն էն ա իննում հնիրթնվը թաքուն յիշիլիս, տրեսնում ա, վրեր լողմանին կարում չի կարեճը պուկե, օղում ա թա թաքավրերեն տղրեն էլ նհընտն ըսպանե, հնիրթնն ծեն ա տամ, թա պինցետը

կըծըցրու կարեհին մաշկըն կալ, վըբը էրի, վընննըր պեց ա
ըննական, էտ վախար փոնն, տնա կալ...

Լողմանին մնամ ա տընդը քար կտրած: Ասում ա.— Էս տղն
լնդի շի իլնլ, սրան հիբ լնլ՝ զի փսավ, իմ փեշակըս էլ հնլն
իննանն լնլ ա սուվընրալ Պիրում ա պինցեար կրակընն օնում
լնլ կիրմընում, կըրեհին մաշկն տեմ օնում, կարեհը վընննըր
ես ա տանում: Լողմանին կարեհը փոնում ա, տնա օնում, տն
թցնում:

Տղան գյնդում ա, վըբը լողմանին նըրան կլնխն էլ ա կտրը-
լական, տընդատ փախնում ա, քլիննամ Ծահ-Աբրասսն երգլիրը,
շահնն ասում, վըբը ես էահինը երգլիրին լողմանուն շագլերդն
ըմ, սաղ ըխշարթումըս գյնդում ըն, վըբը նա իննը հնրնը
իննաննիննը շագլերդ ա պահալ, լոխնինին կլսըննն էլ կտրալ,
հանցու վըբը նըրան փեշակը սուվընրող շինի. ես էսքան տարե
յա ինն լըլեգյու, քառու, զոնգու տընդ տիրնծ, նըրան փեշակը
սուվընրիս ըմ իլնլ, էահինը թաքավընրենն տղընն էլ իմ ըսելա-
վըս ա լնլվըցրալ, մեհենգյ գյնդում ըմ, վըբը հիշտեղ էլ ինիմ,
շոռ ա կլիլնկան ինն թթենն, վըբը ըսպանն. թու ես քու երգլի-
րումըտ կենամ, հիշքան մարթ հիվընդանա, կըլուվըցնենմ, վըբը
լողմանին էլ կլս, նըրան կասըես, թա օղում ըս էտ տղընն ըս-
պանես, փուրցեցեքյ ամեթյա ծըբը շիննծ ճըրերալն ըսպըննցեթյ,
հու վըբը կարեց հոնց աղու ճար շինի, վըբը էն մինը կարե վուշ
կըաըրցենն, թող էտ ճարը խմըելան եաը մըեռնն: Ծահ-Աբրասը
թա՝ լնլ, տու եթ իմ պըլատումըս լողմանոթուն ըրա, վըբը էտ
թավթաղը կըկլս ըստընդ, հնլրնթ թահըրը կըթթենանթ:

Մին քանն տարե էտ տղան Ծահ-Աբրասսն պըլատումը կենում
ա, հիշքան հիվանդնն լըն կլսամ, լոխնինին լնլվըցնում ա, իսկ էն
լողմանին էլ սաղ ախշարթը շոռ ա եկալ, վըբը տրան թթենն
ըսպանն, կըրեցալ շի Վերըր, ընշուկալն ա ինգյնում, վըբը Ծահ-
Աբրասսն երգլիրումն իստի մին նոր լողմանի յա լնլն ախշարթ
եկալ, ծըեոքան վընը մին պեն պըրծնում շի, հինը ցավ ասըես,
զնրմանն ա անում: էտ լողմանին թա՝ ինի, շինի, սա իմ շնգլերդըս
ա, օրիշ մարթ զնլնթ ա ըրալ էսքան ճնլի անում պիցըրցենն:
Հղե յա իննում, թուշ քլիննամ Ծահ-Աբրասսն երգլիրը:

էտ տղան ըսկանում ա, վըբը նըրան ուստան եկալ ա, Ծահ-
Աբրասսն ասում ա.— Ծահ-Աբրասսն էլ մարթիթյ ա զարկում էտ
լողմանուն կոշտը, նըրան լողմանուն տիրած պայմանն էլ ասում,
տա թա՝ լնլ:

Պիրում ըն տահանց ուրուր կոշտ: Եահ-Աքրասեն մարթիքյ նան էտ էրկու լողմանին մսլըհաթ ըն անում, թա առաչ հո՛ւ ճար շինի, հո՛ւ խմբու էտ տղան ասում ա.—Իմ ուստան յաշալ ինձանա շատ ա մըհծ, թող ինքլը շինի, ես խմբեմ: Եահեն մարթիքլըն ասում ըն.—Դե վըբր տու վըս ասում, թող իտի ինի: Ուստան էլ դարուլ ա անում:

Մեհենգյ պիրում ըն ամմըեն մինին ուրուր կոխկե ամեքյա մին օթաղ տամ: Ամեքյա ուրանց սարքավը, ուրանց դիշգլանհավը տահանք տընդ տըղվարվում ըն: Ուստան մին սաղ օր դանիտ ա տըհոնում, սուխտուրթակեն յոր օնում, մին կյնիշու մաշի ամմեհնափիս ծըղըգլնեբրան ան խոտըեբրան աղում, քըըրնան շեբը ուրուրոնը թակում, թակում, ըխշարքես ամմեհնափիս, աղու ճարը շինում, վըբր մարթ լիհան լուղին նի տալնըրնա տըեղն ա մնամ: Տղան պատին ընգլոնան թաքուն անշուկ ա օնում, սուխտուրթակուն սնաը վըբր ըսկանում ա, դաստին կլիս ա ինգլոն, թա ուրան ուստան հինչ ճար ա շինում, տրան կտրող պենն էլ գլոնում ա հինչ կինի, քլիննամ ա մին կուպրուն թանալ լըսնում, տինում ուրան ութաղում: Վըբր ուստան պըրծնում ա ճարը տամ ուրան, նի յա մննում կուպրունեն թանեն մաշը, ետնան ճարը խմում, վընչ մին պեն շի անում: Թանն աղուն ծծում ա տնա օնում, տղան մնամ ա սաղ:

Տրանա ետն էտ տղան նի յա մննում ուրան օթաղը, սուխտուրթակուն տակեն մին քլիշու կուտուր նըեստա տամ, ըսկսում կյնիշին մաշին սուտըստո թակըելը, սարալ ճար ա շինում: Ուստան հիշքան պատին ընգլոնան անշուկ ա օնում, կարում շի սնա ըսկանա, վըբր սնսին լիրա գլիդան, թա տա հինչ ճար ա օղում շինի: Ուստան մնամ ա շնշմիշ իլնծ, մտածում ա, ասում ա.—Ա՛յ շանըմ, էս հինչ նոր ճա՛ր պիտի քթնծ ինի, վըբր շինիլիս թակըե, սնա շանի:

Իրեք օր էտ տղան կյնիշին մաշին թակում ա, թակում, վընչ մին սնա էլլա տնա շի կյամ: Ուստան շատ մտըծելան նըեղու վա կյամ, սըեբրտը ճաքում ա, մըհոնում:

